

Partij 6

Bologan-Romanisjin

Driepaardenspel

Zonetoernooi Nikolaev 1995

Er zijn begrippen in het schaken waar de computer, ondanks zijn duizelingwekkende rekenvermogen, niet bij kan. Eén ervan is het pionoffer op de lange termijn. Het is altijd één van Romanisjins specialiteiten geweest, maar in deze partij wordt hij er zelf mee geconfronteerd.

Bologans pionoffer op de negentiende zet garandeert hem een zeer sterke druk op de vijandelijke stelling. Op klassieke wijze weet wit de druk steeds verder op te voeren en met precisie kiest hij het moment om loperruil af te dwingen. De weg is dan vrij voor de witte koning die via het centrum de zwarte gelederen binnendringt.

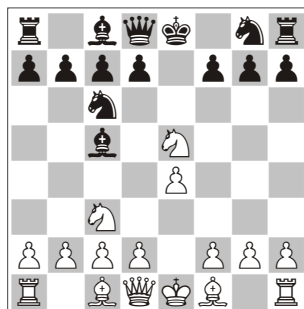
Ondanks het feit dat deze partij openingstheoretisch gezien van ondergeschikt belang is, kan hij gelden als modelpartij: de manier waarop wit het voordeel van het loperpaar tot gelding brengt, is indrukwekkend.

1. e2-e4 e7-e5
2. g1-f3 b8-c6
3. b1-c3 f8-c5

Een inferieure methode om het

Vierpaardenspel tegen te gaan.

4. f3xe5

Het principiële antwoord. Na andere zetten zou zwart geen openingsmoeilijkheden hebben.

4. c6xe5
5. d2-d4 c5-d6
6. d4xe5 d6xe5
7. d1-d3

Met de duidelijke bedoeling om op de lange rokade aan te sturen. Waarschijnlijk is de natuurlijke ontwikkelingszet 7. d3 effectiever om de schaduwzijde van zwarts derde zet aan te tonen. Totdat deze partij gespeeld werd, had Romanisjin daar behoorlijke resultaten tegen geboekt. In Glek-Romanisjin, Biel

1996, had zwart echter een pijnlijke nederlaag geleden: 7.♔d3 ♖h4 8.♘d5 ♘e7 9.g3 ♗h3 10.♘xe7 ♙xe7 11.f4 ♗g2 12.♞f1 ♔d4 13.♗h5! d5 14.♔d2 ♞d8 15.f5! met sterke aanval. De tekstzet is voldoende voor een licht overwicht.

7. ♘g8-f6
 8. ♔c1-d2 0-0
 9. 0-0-0 ♞f8-e8
 10. f2-f3

Een nieuwe zet, en tevens de meest natuurlijke in de stelling. Eerder was 10.♞e1 gespeeld, waarop zwart middels 10...c6 11.f4 ♔xc3 12.♔xc3 d5! voldoende tegenspel krijgt.

10. c7-c6
 11. g2-g4 d7-d5

Gedwongen. Wit dreigde verdere expansie door 12.g5. De tekstzet leidt geforceerd tot een stelling, waarin wit het loperpaar krijgt, met twee open centrumlijnen.

12. e4xd5

De juiste aanpak. Na 12.g5 ♘h5 13.exd5 ♘f4 zou zwart de openingsproblemen overwonnen hebben.

12. ♔e5xc3

De consequentie van de vorige zet. Zwart geeft het loperpaar op, teneinde te vermijden dat hij met een zeer zwakke geïsoleerde pion opgescheept blijft. Na 12...♘d5 13.♘xd5 ♗xd5 14.♗xd5 cxd5 15.f4 ♔c7 16.h3 ♔d7 17.♔g2 ♔c6 18.♞de1 zou wit groot voordeel hebben, zoals Bologan in *Schaak-Informator* 63 aangeeft.

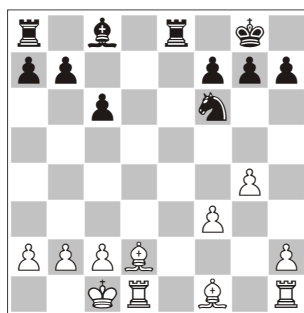
13. ♔d2xc3 ♘f6xd5
 14. ♗d3-d4!

Een subtiele manier om dameruïl af te dwingen.

14. ♗d8-g5+

De enige manier om het dreigende mat af te wenden. Het alternatief 14...f6 zou te verzwakkend zijn.

15. ♔c3-d2 ♗g5-f6
 16. ♗d4xf6 ♘d5xf6

De balans kan worden opgemaakt: het loperpaar garandeert wit enig voordeel, maar aangezien in het zwarte kamp geen zwaktes zijn, is dit uiterst lastig uit te bouwen. De aanwezigheid van torens maakt wits taak niet lichter. Het pluspunt voor

wit is dat hij een ruimte-overzicht op de koningsvleugel heeft. Hiermee zal hij echter voorzichtig moeten omgaan, zoals zeer spoedig zal blijken.

17. h2-h4

Deze opstoot is te optimistisch. In zijn commentaren geeft Bologan aan dat hij door 17.h3 een klein voordeel had kunnen behouden. De pointe is dat hij op 17...♙e6 met 18.♖h2 kan reageren, teneinde 18...♙d5 door 19.♖f2 op te vangen. Vervolgens kan hij naar wegen zoeken om het voordeel uit te breiden. De tekstzet stelt zwart in de gelegenheid om de pionnenstructuur op de koningsvleugel op gunstige wijze vast te leggen.

17. h7-h5

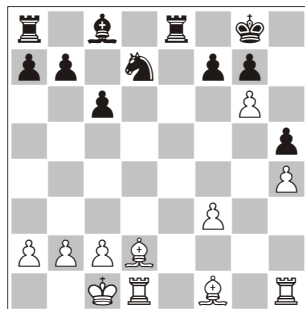
Natuurlijk. Minder goed was 17...♙e6 vanwege 18.h5 ♙d5 19.♖h3 en door verdere expansie op de koningsvleugel is wit duidelijk in het voordeel. Door de tekstzet wordt wit gedwongen de pionnenstructuur op de koningsvleugel vast te leggen, waarna de zwarte lichte stukken steunpunten krijgen; het witte looperpaar wordt in toom gehouden.

18. g4-g5 ♗f6-d7

Maar na deze terugtocht heeft wit een schitterend pionoffer achter de hand dat hem een langdurig initiatief belooft, zonder dat zwart tot actief tegenspel kan komen. Aangewezen was 18...♗d5, met de bedoeling om 19.♙d3 met 19...♙e6 te beant-

woorden. Zwart heeft een hechte verdedigingslinie; op 20.g6 is 20...f6 21.♖de1 ♙d7 mogelijk, terwijl 20.♖de1 ♗e7 21.♖e5 ♗g6 evenmin aanknopingspunten geeft voor een verder initiatief.

19. g5-g6!

Zo worden de wegen voor het witte looperpaar geopend. Zwart moet het pionoffer aannemen, aangezien wit na 19...♗f6 20.gxf7+ ♔xf7 21.♙d3, gevolgd door 22.♖hg1 beslissend voordeel zou hebben.

19. f7xg6

20. ♙f1-c4+ ♔g8-h7

21. ♖h1-e1 ♗d7-f6

22. ♙c4-f7

De eigenlijke pointe van het pionoffer. Door de zwarte koningstoren aan te vallen, neemt wit bezit van de zevende rij. Daardoor kan hij de zwarte damevleugelpionnen onder zware druk zetten. Het zwarte overzicht op de koningsvleugel is vastgelegd, zodat de witte activiteit hem groot voordeel geeft.

22. ♖e8xe1

Uiteraard ruilt zwart een paar to-

rens. Anders zou de witte druk op zijn stelling al spoedig te groot worden.

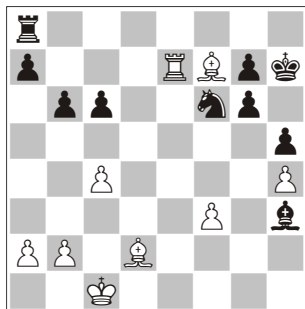
23. ♖d1xe1 ♙c8-h3

Een subtiele verdedigingszet. Zwart gaat zijn loper via g2 activeren.

24. ♖e1-e7 ♜b7-b6

De enige manier om de damevleugelpionnen voorlopig te behouden. Op 24...b5 was sterk 25.♖c7 gevolgd. Na 25...♙g2 26.♖xc6 ♙xf3 27.♖c5 zou zwart voor een hopeloze verdedigingstaak staan, vooral omdat zijn overwicht op de koningsvleugel nog steeds niet echt meetelt.

25. c2-c4

Ontneemt veld d5 aan de vijandelijke lichte stukken.

25. ♙h3-g2

26. ♙d2-c3 ♚h7-h6

27. f3-f4 a7-a6

Na deze aarzelende zet staat zwart waarschijnlijk verloren. Sterker was 27...b5 om de witte pionnen op de damevleugel in toom te houden.

28. a2-a4!

Een alerte reactie.

28. ♜b6-b5

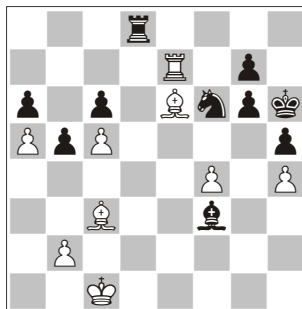
29. a4-a5

De pointe van de vorige zet. De zwarte a-pion is nu een permanente zwakte.

29. ♖a8-d8

30. ♙f7-e6 ♙g2-f3

31. c4-c5

Op het eerste gezicht een verrassende opstoot. Vrijwillig geeft wit veld d5 op, zonder dat daar iets duidelijk tegenover lijkt te staan. Nadere bestudering van de stelling leert dat zwart nu twee permanente zwaktes heeft, namelijk zijn a- en zijn c-pion. Wit is vanaf nu bereid om op loperruil in te gaan, aangezien dan vooral de zwarte c-pion zeer zwak zou worden. Onder deze omstandigheden kan zwart niet profiteren van de omstandigheden dat hij veld d5 in handen heeft gekregen.

31. ♙f3-g4

32. ♙e6-b3

Uiteraard wil wit de lopers niet op g4 ruilen, want na 32.♙xg4 hxg4 zou zwart een gevaarlijke vrijpion krijgen.

32. ♖d8-d7